

Asia: VN/15267/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi ulkomaisten sijoitusten seurannasta ja lupamenettelyistä

Lausunnonantajan lausunto

1. 1 § Lain tarkoitus

Kannatamme lain tavoitetta vahvistaa kansallista turvallisuutta, huoltovarmuutta ja yhteiskunnan kriittisten toimintojen suojaa. Tarkoitussäännöstä voitaisiin kuitenkin täsmentää siten, että lain soveltaminen on ennakoitavaa myös sijoittajien näkökulmasta.

2. 2 § Määritelmät

Määritelmien tulee olla mahdollisimman täsmällisiä ja yhdenmukaisia EU-säätelyn kanssa. Erityisesti kriittisten toimintojen ja turvallisuusriskien käsitteitä olisi syytä selventää tulkintaepävarmuuksien välttämiseksi.

3. 3 § Seurannan kohteet

Seurannan kohteiden määrittelyä pidämme perusteltuna. Soveltamisalan tulee kuitenkin olla tarkkarajainen ja perustua todellisiin turvallisuus- ja huoltovarmuusriskeihin.

4. 4 § Uutta liiketoimintaa luovat sijoitukset seurannan kohteina

Pidämme perusteltuna, että myös greenfield-investoinnit voivat kuulua seurannan piiriin. Säätelyn tulee kuitenkin kohdistua vain sellaisiin toimintoihin, joilla on selkeä yhteys kansalliseen turvallisuuteen tai huoltovarmuuteen.

5. 5 § Luvan hakeminen

Hakumenettelyn tulee olla mahdollisimman selkeä ja sähköisesti toteutettava. Hakijoille tulisi tarjota riittävät ohjeet ja ennakoneuvonta.

6. 6 § Omistusosuuksien tarkastelupisteet

Tarkastelupisteiden käyttö on perusteltua. Rajojen tulee kuitenkin olla helposti ymmärrettäviä ja yhdenmukaisia muun yritys- ja arvopaperimarkkinalainsäädännön kanssa.

7. 7 § Ääniosuuden laskeminen osakeyhtiössä

Säännöksen tulee kattaa erilaiset omistus- ja määräysvaltarakenteet selkeästi. Käytännön soveltamista tukevia ohjeita olisi hyödyllistä laatia.

8. 8 § Lupamenettely ja lupaviranomaiset

Kaksivaiheinen menettely voi parantaa riskien arviointia. Viranomaisten välinen työnjako ja käsittelyajat tulisi määritellä mahdollisimman selkeästi.

9. 9 § Ehtojen asettaminen

Lupaehtojen tulee olla oikeasuhtaisia, välttämättömiä ja ennakoitavia. Ehtojen perustelujen tulee ilmetä päätöksistä riittävän selvästi.

10. 10 § Asian raukeaminen

Säännös on pääosin kannatettava. Raukeamisen vaikutuksista ja mahdollisuudesta hakea asia uudelleen tulisi säätää selkeästi.

11. 11 § Poikkeus luvan hakemisvelvollisuudesta

Poikkeuksia koskevien perusteiden tulee olla selkeitä ja hallinnollista taakkaa vähentäviä ilman, että turvallisuustavoitteet vaarantuvat.

12. 12 § Luvan myöntämättä jättäminen

Luvan epäämisen perusteiden tulee olla tarkkarajaisia ja perustua konkreettiseen turvallisuusarvioon. Päätösten ennakoitavuus on tärkeää oikeusvarmuuden kannalta.

13. 13 § Lupaviranomaisten tiedonsaantioikeudet

Tiedonsaantioikeuksien tulee olla riittäviä viranomaistehtävän hoitamiseksi, mutta samalla suhteellisuusperiaatetta ja tietosuojavaatimuksia on noudatettava.

14. 14 § Tietojenantovelvollisuus

Tietojenantovelvollisuuden tulisi rajoittua asian käsittelyn kannalta tarpeellisiin tietoihin ja olla mahdollisimman selkeästi määritelty.

15. 15 § Salassa pidettävien tietojen luovuttaminen viranomaiselle

Säännöksen tulee turvata sekä viranomaisten tiedonsaanti että yritysten luottamuksellisten tietojen asianmukainen suoja.

16. 16 § Lain kiertäminen

Lain kiertämisen estäminen on perusteltua. Säännöksen soveltamisalan tulee kuitenkin olla riittävän täsmällinen oikeusvarmuuden varmistamiseksi.

17. 17 § Menettely lain laiminlyönnin tapahtuessa

Menettelysäännösten tulee olla selkeitä ja mahdollistaa toimijoille mahdollisuus korjata puutteet ennen ankarampien seuraamusten määräämistä.

18. 18 § Uhkasakko

Uhkasakko on perusteltu hallinnollinen keino lain noudattamisen varmistamiseksi. Sen käytössä tulee noudattaa suhteellisuusperiaatetta.

19. 19 § Seuraamusmaksu

Seuraamusmaksun käyttöä voidaan pitää perusteltuna vakavissa laiminlyöntitilanteissa. Maksun määräämisen perusteiden tulee olla selkeitä ja ennakoitavia.

20. 20 § Seuraamusmaksun määrääminen

Menettelyssä tulee turvata asianosaisten oikeusturva sekä mahdollisuus tulla kuulluksi ennen päätöksentekoa.

21. 21 § Seuraamusmaksulautakunta

Riippumaton seuraamusmaksulautakunta voi vahvistaa menettelyn uskottavuutta ja oikeusturvaa.

22. 22 § Seuraamusmaksun määrän kokonaisarviointi

Kokonaisarvioinnissa tulee ottaa huomioon rikkomuksen vakavuus, kesto, tahallisuus sekä yhteistyö viranomaisten kanssa.

23. 23 § Seuraamusmaksun määrä

Seuraamusmaksujen tulee olla oikeasuhtaisia suhteessa rikkomuksen vakavuuteen sekä toimijan kokoon ja taloudelliseen asemaan.

24. 24 § Seuraamusmaksun täytäntöönpano

Täytäntöönpanosäännösten tulee olla selkeitä ja sisältää asianmukaiset muutoksenhakumahdollisuudet.

25. 5 luku Erinäiset säännökset

Luvun säännösten tulisi tukea lain johdonmukaista soveltamista ja sisältää tarvittavat siirtymäsäännökset.

26. Laki sakon täytäntöönpanosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Muutosta voidaan pitää teknisesti perusteltuna, mikäli se on tarpeen uuden seuraamusjärjestelmän tehokkaan toimeenpanon varmistamiseksi.

27. Muu asia, jonka haluatte tuoda työryhmän tietoon

Korostamme, että lain toimeenpanossa on tärkeää säilyttää tasapaino kansallisen turvallisuuden, huoltovarmuuden sekä Suomen investointiympäristön kilpailukyvyn välillä. Viranomaisten riittävät resurssit, selkeät ohjeistukset ja ennakoitavat käsittelyajat ovat keskeisiä lain tavoitteiden toteutumisen kannalta.

Anh Tran
YDHV lakitiimi